

YIDLIRIM HABER:
Gagauziya Başkanı
seçimneri Kirez ayın
(iyün) 30-na alındı

Baba Marta ayın 18-dä olan Gagauziya Halk Topluşun maasuz sesiyasında alındı Karar Gagauziya Başkanı seçimnerini Hederlez ayın 19-dan Kirez ayın (iyün) 30-na geçirmää.

GHT Sesiyasında incelendi deputanın Sergey ÇİMPOEŞin teklifi Gagauziya Başkanın seçim Kodeksini Gagauziya Temel Zakonuna göre doorutmaa.

Sesiyada bulunan hep taa Gagauziya Başkanına Irina VLAHa teklif edildi hemen bu doorutma için kayıllı imzalasın.

Nică bildirer GHT pres-slujbasi Başkan bunu yapmaa istämedi. Bu üzerä GHT deputatları, çokluk oylan, Gagauziya Başkanı seçimnerini Hederlez ayın 19-dan Kirez ayın (iyün) 30-na geçirdilär.

**Başkan hem
Sozialistlär partiyası
ortalı ayaa kaldırêrlar**

Gagauziya Başkanı seçim gününü diüştirmesinnän büünkü Başkanı hem sozialistlär kayıl diil. *2-ci sayfa*

**Karı kuluunu geçteki
8 Mart karilar
Gününnän kutlêrîz**

İlk yazın başında bakılan Bütün dünnää kariların Günü Baba Marta ayın 8-zi kutluca olsun!

Bu gündä hepsi karı kuluuna – analara hem malilerä, karilara, gelinnerä hem kızkardaşlara, kızlara hem kızçazlara dua ederiz saâlik, uzun ömür, kesmet, selemet, sevda hem sevgi, tath dil hem yalpak laf.

Ko hepsi adam kulluu bizimnän bilä sizä dua etsin, kucak dolusu çiçek başlasın, sizi el üstündä tutsun!

Paali karilar, Gününüz kutluca olsun hem Allaa sizi istediklerinizdän hem yakınnarınızdan ayırmasın!

"Ana Sözü" redakçiyası

“Bu ordeni diil kendimä, ama bütün TİKA çalışmalarının saygısına kablederim”

Moldova Prezidenti Igor DODONun Kararına göre Türk İşbirlii hem Koordinatiya Agenstvosu (TİKA) Başkanının Kişinev TİKA programaların Koordinatörune Selda ÖZDENOĞLUya Moldovanın en yüksek ordennnarından birisi – “Şan ordeni” – verildi.

3-cü sayfa

KDUDA 9-cu Balkan konferençiyası

Baba Marta ayın 20-22 günnerindä Komrat Devlet Universitetinde geçti 9-cu heryilkî Halklararası Balkan Konferençiyası – “İstoriya hem soçiokultura aspektleri çerçevesindä Türkiye-Moldova ilişkileri”. Konferençya hazırlandı Türkiye İstanbul Universitetin, Komrat Devlet Universitetin hem Avdarma küyüün istoriya müzeyin ortaklunda.

Konferençyanın ofîşial açılışında söz tuttular Avdarma küyüün istoriya müzeyin kurucusu hem istoriyacı İgnat KAZMALI, Türkiye İstanbul Universitetin rektoru Prof. Dr. Mahmut AK (patrettä), Türkiye Prezidenturasının devlet arhivleri Başkanı Prof. Dr. Uğur ÜRAL, Komrat Devlet Universitetin rektoru Prof. Dr. Sergey ZAHARI-YA, Türkiye Kişinev Büyükelçisi Gürol SÖKMENSÜER, Gagauziya Başkanı Irina VLAH hem başkalari.

İki günün içindä Konferençyanın plenar toplantılarında 39 bilim dokladı üzä çıkarıldı.

Konferençyaya katılanlar Gagauziyayla, Bender kalesinnän hem Avdarma küyünnän tanıtılar.

Türkiyedän konferençyaya katılan bilim adamnarını Kişinev Türkiye

Büyükelçiiliindä Büyükelçi Gürol SÖKMENSÜER kabetti.

*Konferençyanın fotoreportajını
bak 5-ci – 6-ci sayfalarda*

Başkan hem Sozialistlär partiyası ortalı ayaa kaldıreràlar

Gagauziya Halk Topluşun maa-suz sesiyasında deputatların çokluk oyunnan Gagauziya Başkanı seçimnerini Hederlez ayın 19-dan Kirez ayın (iyün) 30-na geçirincä, Gagauziya Başkanı hem Sozialistlär partiyası ortalı ayaa kaldırmaa başladilar.

İlk tän presada, sora da Başkanın tarafindan Kongaz küyündä Baba Marta ayın 23-dä yapılan «Расширенный совет с жителями из всех населенных пунктов АТО Гагаузия» dedikle-ri sırasında bu konu önä çıkarıldı.

Bu sıraylan ilgili Başkanın saytında verilän haberä hem patretlerä görä, görürer, ani toplantıda pay alannarın arasında taa çoyu ispolkopmun azaları, Başkanın adamnarı, sovetnikleri hem onun kurduu başka kuruluşların azaları, Gagauziya Bilim Merkezin kişileri, Sozialistlär partiyasının kişileri hem Başkanın dolayanında bulunan başka insannar. Tribunaya çıkan hem oradan insannara nasaat edennär da çoklukta hep onnar oldular.

Türkiye Büyükelçisi GRTnın başınınan buluştu hem GRTnın işlerini inceledi

Baba Marta ayın 19-da Türkiye Kişinev Büyükelçisi Gürol SÖKMENSÜER kendi çalışma odasında buluştu Gagauziya Radio hem Televideniye (GRT) başınınan Vitaliy GAYDARCIylan. Buluşmada ortaya koyulan soruş birdi: nicä ileri dooru da ilerletmää hem genişletmää GRTnın işini.

Büyükelçi Gürol SÖKMENSÜER söledi, ani büyük meraklıklan seviner o pozitiv eniliklerä hem ilerlemeklerä, ani olérlar GRTda, onun başına Vitaliy GAYDARCI geldiktän sora hem urguladı, ani Türkiye hazır ileri dooru da Gagauziya Radio hem Televideniyaya yardımcı olmaa bu işleri taa üusek uura kaldırmaa deyni.

Kendi tarafından GRT başı Vitaliy GAYDARCI şükür etti Türkiye Respublikasına hem özelliklän Büyükelciyi Gürol SÖKMENSÜERä o büyük yardımnan için, ani Türkiye tarafından GRTnın kurulması için hem büünkü gündä ayakta kalması için yapıller. Canabisi söledi, ani bu

olmaydı GRT da büün olmayaceydi. Türkienin yardımnan GRT başla-di TÜRKSAT sputnik sisteminden kendi programalarını dünneyä yayın-namaa. Bu verdi kolayını gagauzla-

rı hem Gagauziyayı bütün dünneyä görüsünär hem iştsinnär.

Vitaliy GAYDARCI açıkladı Türkiye Kişinev Büyükelçisiniä, ani büünkü gündä GRTnın var birkaç teknika problemları. Onnarin birisi – büyük kuvetli SERVER, ikincisi da – respublikanın her bir kösesindän canni yayın yapmaa dey- ni teknikanın enilenmesi. Bundan kaarä GRT başı teklif etti, yakışarsa, GRT iş-çileri için Türkiye Radio Televideniye (TRT) kuruluşunda staj yaptırmamaa.

Büyükelçi Gürol SÖKMENSÜER urguladı, ani hepsi bu işlerdä hem başkalarında da Türkiye Respublikası ileri dooru da, bir şüpesiz, yardımcı olakec.

Not. TÜRKSATtan GRTi siiretmäk içün: MPEG 4 sputnik tünerin TÜRKSAT sputniinä urlaması 42 gradus; Signalı aaramak dalgası 12685 V SR: 30000

T.C. Büyükelçiliindä Çanakkale enseysi, Türkiye Milli Gimnası hem Mehmet Akif ERSOY şan sırası

Bu büük hem şannı olaylar için progra-ma başladı zalda bulunan insannarın saygı duruşundan hem Türkienin Milli Gimnasının calınmasından. Nedän sora Kongaz Süleyman DEMİREL lişeyin direktori Hasan CESUR kısa bir sözlän selemnadı hepsini hem teklif etti bak-maa o programayı, ani hazırlamıştilar lişeyin üürencileri hem üüredicileri.

Programanın öndüä söz verildi Türkiye Kişinev Büyükelçisiniä Gürol SÖKMENSÜERä, angısı, açarak bu şan sırasını, büük acıylan annatti o günü Eni Zelandiyada iki caamidä mu-sulmannara karşı yapılan teror saldırısını, urgulayıp, ani bu – islamofob sal-dırısı, nedän, bölä canavarlı yapannar açıktan türklerä karşı yapılmasını

söledilär. Canabisi söledi, ani saldırıda 49 kişi raametli olmuş.

Bundan sora Türkiye Kişinev Büyü-

Baba Marta ayın 15-dä Türkiye Respublikasının Kişinev Büyükelçiliindä oldu bir Anma programası, neredä saygıyan anıldı Türkienin Çanakkale cenc düşündä enseysiñ 104 yılı, Türkienin Milli Gimnasının (İstiklal Marşı, kabledildi 1921-ci yılın Baba Marta ayın 12-dä) kabledilmesinin 98-ci yılı hem Gimnanın avtoru Mehmet Akif ERSOY. Bu programayı hazırladilar Kongaz Süleyman DEMİREL lişeyi hem Türkiye Kişinev Büyükelçili.

nin kurtuluş cengindä ensemää. Gürol SÖKMENSÜER saygıyan andı hepsi-ni, kim canını verdi bu ayozlu iş için, belliki başa koyarak Türkiye Respublikasının kurucusunu Mustafa Kemal ATATÜRKü.

Bu sözlerdän sora Türkiye Milli Gimnasının avtoru Mehmet Akif ERSOYun yaşaması için bir dokumental film gösterildi.

Bu kinodan sora da lişeyin üürencileri, Anmak programası çerçevesindä, reçitatif sözledilär. Reçitativedan sora da genç poetlar Çanakkale enseysi, Milli Gimnasının kabledilmesi hem Mehmet Akif ERSOY için yapılan peet konkursu için yazılan kendi peetlerini okudular hem o vakıdin türkülerini çaldılar.

Programanın sonunda Büyükelçi Gürol SÖKMENSÜER verdi başış-ları hem premiyaları o konursta ilk erleri alan lişeyin üürencilerinä.

“Bu ordeni diil kendimä, ama bütün TİKA çalışmalarının saygısına kablederim”

Moldova Prezidenti Igor DODONun Kararına göre Türk İşbirlii hem Koordinatiya Agenstvosu (TİKA) Başkanının Kişinev TİKA programaların Koordinatörünü Selda ÖZDENOĞLUya Moldovanın en yüksek ordennarından birisi – “Şan ordeni” – verildi.

Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada.

Baba Marta ayın 20-dä, Moldova Prezidentin enilenmiş binasında devlet ordennarın verilmä sırası oldu. Sırada Prezident Igor DODON urguladı, ani “Şan ordeni” veriler TİKA Kişinev programaların Koordinatörünü Selda ÖZDENOĞLUya onun Türkiye hem Moldova arasındaki “strategiyalı ortaklık” uurunda dostluk ilişkisini çalışma hem TİKA’nın Gagauziyada hem Moldovada gerçekleştirdi başarılı proektlarında rolü hem ii neetli katkıları için.

Eridir urgulamaa, ani 2018-ci yıldada Türkiye Prezidentin Recep Tayyip ERDOĞAN Moldova Prezidenturası binasının hem Gagauziyada 56 yataklı “Aziz SANCAR” adına alıştırma hem diagnostika korpusun açılışını yaptı.

arasında Strategiyalı işbirlii Ortaklık anlaşması imzalandı. Ozaman taa bir kerä açıklandı, ani Moldovada saalik, üüredicilik, cümnne hem öndercilik alt-yapiların uurunda hem çiftçilik sektörrunda 25 yılın içindä TİKA 400-dän zeedä proekt başardı. Bunnarin arasında var son yillarda Gagauziyada enidän yapılan bolnışalarlan usak başçaları hem TİKA tarafindan Moldova Prezidenturasının binasının enişlinmesi hem orayı mebel erleştirilmesi da.

Moldovaya hem Gagauziyaya vizińında Türkiye Prezidenti Recep Tayyip ERDOĞAN Moldova Prezidenturası binasının hem Gagauziyada 56 yataklı “Aziz SANCAR” adına alıştırma hem diagnostika korpusun açılışını yaptı.

Eni kurulan gagauz dernään öndercileri TİKAda

Baba Marta ayın 15-dä Ankara eni kurulan Gagauz dernään azaları buluşular TİKA Balkannar hem Dou Evrupa Daire Başkanı Dr. Mahmut ÇEVİKLän.

Buluşmada dernään azaları şükür ettilär Türkiye Respublikasının TİKA yolunnan Gagauziyada yapılan pro-

ektlar için. Onnarın arasında var bildir TİKA tarafindan Gagauziyada yapılan hem tertiplenän Komratnak “Aziz

GRT başı Vitaliy GAYDARCI Koordinator Selda ÖZDENOĞLUyu ordennan kutladı

Baba Marta ayın 28-dä Gagauziya Radio hem Televideňiye (GRT) başı Vitaliy GAYDARCI, Kişinev TİKA ofisi na gelip, kutladı TİKA Kişinev programaları Koordinatörünü Selda ÖZDENOĞLUyu Moldovanın “Şan ordemi” kabledilmesinnän.

Kutlama buluşmasında Vitaliy GAYDARCI şükür etti TİKA hem Selta ÖZDENOĞLUyu o iiliklär hem yardımnaa için, ani Türk İşbirlii hem Koordinatiya Agenstvosu (TİKA) Başkanının tarafindan GRTya yapıldı hem yapıller, Gagauziya Radio hem Televideňiyesi ayakta kalsın hem saaselem işlesin deyni.

Bundan kaarä GRT başı Vitaliy GAYDARCI annatti TİKA Kişinev programaları Koordinatörünü GRTnin bünnü çalismaları için hem o problemalar için, ani var GRTda hem angiları TİKA yardımının var nicä çözülsün.

TİKA Kişinev programaları Koordinatörünü Selta ÖZDENOĞLU şükür etti kutlama sözleri için hem urguladı, ani TİKA her kerä hazır incelemä GRT tarafından teklif edilän proektları.

**TİKA Başkanına
Serdar ÇAMa Poyraz
Makedoniyadan devlet
ordeni verildi**

Baba Marta ayın 27-dä Türk İşbirlii hem Koordinatiya Agenstvosu (TİKA) Başkanının Poyraz Makedoniyada yaptı büyük yardım proektları için, TİKA Başkanına Serdar ÇAMa bu devletin “Makedoniyanın Zaamet için” (turkçe – “Liyakat Nişanı”) ordeni verildi.

TİKA Başkanı Serdar ÇAM ordeni Poyraz Makedoniyanın Prezidenti Georgiy IVANOVun ellerindän kabletti. Ordeni kablederäk hem Prezident Georgiy IVANOVA şükür ederäk, TİKA Başkanı Serdar ÇAM urguladı, ani bu nişanı, Türkiye Respublikası devleti, Türk milleti hem TİKA adına alerà.

Akademik Todur ZANETä TİKAdan “Büyük Türkçe Sözlük”

Baba Marta ayın 27-dä, Türk İşbirlii hem Koordinatiya Agenstvosu (TİKA) Başkanının adından, TİKA Kişinev programaları Koordinatörünü Selta ÖZDENOĞLU baaşladı “Ana Sözü” gazetasının baş redaktöruna, akademik Todur ZANETä 10 tommuk “Büyük Türkçe Sözlük” takımını.

Süzlüün ana başluğun üstündä yazılı pek gözäl laflar: “Orhon yazılarından günümüze Türkiye türkçesinin söz varlığı”.

Sözlüü 35 yılın içindä hazırlamış türk yazıcısı, aaraştırmacısı, türk dili hem literatürü hem türkçä üüredicisi Yaşar ÇAĞBAYIR.

“Orhon yazılarından günümüze Türkiye türkçesinin söz varlığı “Büyük Türkçe Sözlük” tiparlandı 2016-ci yılda Türk İşbirlii hem Koordinatiya Agenstvosu (TİKA) Başkanını tarafından.

KDUDA 9-cu Balkan konferençiyası:

9-cu Balkan konferençiyasının ofișal açılışında Gimnalara saygı duruşu.

Tribunada T.C. Büyükelçi Gürol SÖKMENSÜER

Tribunada Prof. Dr. Uğur ÜRAL

(soldan) İgnat KAZMALI, T.C. Prezidenturasının devlet arhivleri Başkan yardımcısı Sabahattin BAYRAM, T.C. Prezidenturasının devlet arhivleri Başkanı Prof. Dr. Uğur ÜRAL, İstanbul Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Mahmut AK, Komrat Devlet Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Sergey ZAHARIYA, Türk dil kurumu Başkanı Gürer GÜLSEVİN, Prof. Dr. Çoşkun ÇAKIR.

Dokladi tutēr İgnat KAZMALI

İki günlük konferençyanın dokladları, konuşmaları hem tartışmaları pek raat hem meraklı bir durumda geçtilär.

Akademik Todur ZANET baaşlēr kendi “Gagauzların kayıp olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” bilim kıytılarını İstanbul Üniversitesi rektörüne Prof. Dr. Mahmut AKa (saada) hem Selcen Özyurt ULUTAŞa (yukarda).

“İstoriya hem soñiokultura aspektları çerçevesindä Türkiye-Moldova ilişkileri”

Mimar SİNANın proektinä görä yapılan Bender kalesinnän hem burada bulunan müzeylän tanışmak ekskursiyasında.

Avdarma küüyün istoriya müzeyin kurucusu hem istoriyacı İgnat KAZMALI müzey hem Avdarma klisesi için annadêr.

Türkiye Kişinev Büyükelçisi Gürol SÖKMENSÜERin tarafından T.C. Büyükelçiliğinde verilän recep̄tiyada toplu patret.

“Dil–halkın DNKası...”

*Bän baarérím: GAGAUZUM!!!
Damardan da – Gök-Oguzum!
Gagauzum! Gagauz! –
Başımı tutérím uz! GAGAUZ!!!
Bän – GAGAUZ!!!*

(Todur ZANET)

Erdä yaşêrlar türli diri kannar: alalım ufak-ufak bakteriyalardan taa büyüklerä – dev adamnarı gibi, fillerä hem balenalaradan. Ama sade adam var nicä lafetsin, sade onda var Allahtan bu büyük baaşış. Biz nicä dä savaşmasak belli etmää bu Allahtan

baaşısı – ayozlu, sesli, kıvrak, paasiz, ölümsüz, duygulu, pek gözäl, büüklü – hep okadar biz açıklayamaycez onun dop-dolu, büyük önemniini.

Herbir dil – halkın iiisksiz bütün ilerlemesinin temeli. Anılmış nemä filosofu hem lingvisti Leo VAYS-GERBER, angısı dünnäädä kabletti “ana dilin apostolu” adını, deyärdi, ani “herbir insanın Vatanı – dildä. Olarsayıdı ölä, ani insan kaybeder Vatanını, herzaman onunnan bilä kaybeder ana dilini da!”.

Halklararası Ana dili günü yortusu, en ilkin, kutlanılör deyni korumaa dilleri, angıları şansora kaybelerlär. Bu var bir pek büyük daava, neçin ki şindi ki zamanda Dünnäädä her ay kaybeler iki dil. Halklararası Ana dili gündündä hepsi dillär sayılırlar birtürlü, neçin ki hepsi onnar unikal.

Ana dilimiz, gözäl gagauzçamız duygulu havalyidir, zengindir, kaavyidir! Onu açık hem dooru lafedelim, lalleri bütün söyleylim, bozmayalim – bu bizim borcumuzdur.

Taman bu neetleri koyduk bizim yortumuzda, angısını düzgün

2019-ci yılın Küçük ayın 21-dä Odesa bölgесinin Gagauz kultura merkezindä. Şansora adetçä bu sıra geçer merkezdä, ama herkerä uşaklar da, üüredicilär dä büyük sevgiylan onda pay alêrlar.

Herkerä dä meraklı bilgilär kazanêrlar. Çalışmamız olêr sade gagauz dilindä, ama biz şannêeriz Ukrayin devletin dilini hem başka dilleri dä, angılarını işideriz yaşamamızda.

Yaşa, Ana dilimiz!

Olga KULAKSIZ,
Odesa bölgесinin Gagauz kultura
merkezin direktoru

Çempionattan uçtu, ama “Saksan” kaldı “Saksan” futbol komandası Moldova Çempionatından atıldı

Gagauziyanın Çadır kasabasından “Saksan” futbol komandasının öndercileri hem futbolcuları yaptılar maasuz bir açıklama (*rus dilindä*), neredä, annadip onnara karşı FIFA tarafından yapılan kabaatsız baskilar için, açıkladılar, ani “Saksan” bu yıl Moldova futbol Çempionatında pay almayacak.

Футбольный Клуб «Саксан» отказался от участия в новом сезоне Чемпионата Молдавии в связи с несправедливыми санкциями со стороны FIFA.

В течение последних нескольких лет в адрес нашего клуба поступали обращения с требованиями выплатить компенсации за игроков, которые, якобы, проходили подготовку в структурах других клубов и спортивных школ. Как правило, эти обращения оказывались обычной аферой и ничего общего с реальностью не имели. После обмена письмами с просьбой разъяснить, на каком основании ФК «Саксан» обязан выплачивать компенсацию, заявители просто исчезали, пони-

мая, что лёгких денег выудить не получится.

Однако, нашлись заинтересованные личности, способные «протащить» данный вопрос на уровне официальных комитетов FIFA. Таким образом, например, с «Саксана» ранее были сняты 6 очков в сезоне-2017.

В начале 2019 года мы вновь получили подписанные сотрудниками FIFA решения, в которых было сказано, что в случае не оплаты указанной суммы, с клуба будут сняты очки и наложены иные санкции. Мы уже проходили через подобную ситуацию и убедились, насколько грязным и несправедливым может быть большой аппарат чиновников

в борьбе со скромным, но желающим разывать свой родной край, клубом.

В связи с этим, нами было принято решение снять первую команду с участия в Чемпионате Молдавии. Мы не хотим начинать сезон с «минусом» в графе «очки» в турнирной таблице и не хотим и дальше терпеть произвол отдельно взятых лиц в свой адрес.

В то же время, считаем своим долгом не оставлять начатого и не сворачивать на полпути. Сообщаем, что Футбольный Клуб «Саксан» сконцентрируется на детском футболе и на воспитании подрастающего поколения. К счастью, для этого в городе Чадыр-Лунга усилиями ру-

«Саксан» не примет участие в новом сезоне Дивизиона «А» по причине неправомерных санкций со стороны FIFA

ководства нашего клуба, были созданы все условия.

Благодарим всех, кто был с нами эти 8 с половиной лет: футболистов, докторов, физиотерапевтов, тренеров, технический и административный персонал.

Отдельные теплые слова хотим адресовать нашим чудесным болельщикам, которые горячо и преданно поддерживали «Саксан» вне зависимости от обстоятельств. Вы — наш настоящий 12-й игрок, на которого мы всегда могли положиться.

За это время ФК «Саксан» прошёл 117 официальных матчей (без учета товарищеских встреч и неофициальных турниров). Вместе мы **победоносно прошли Дивизион «Б»**, вместе закалились и **победили в Дивизионе «А»**, вместе **бились в Национальном Дивизионе**, и, наконец, вместе нанесли Гагаузию на футбольную карту мира, дебютируя в Лиге Европы УЕФА!

Это были удивительные 10530 минут вместе с вами, друзья! Спасибо!

С Уважением и благодарностью к каждому из Вас, руководство и коллектив ФК «Саксан»

Gagauz literatürü taa iki kiyada zenginnedi

Potr DRAGANOV adına Komrat regional bibliotekasında Baba Marta ayın 7-dä oldu prezentaşıya iki avtorun Anna BOEVAnın hem Vasi FİLİOGLUNun kiyatlarına.

Anna BOEVA gagauz literatüründə eni bir ad hem okuyuların öününe sürdürdü ilk kiyadını – “Güllerim solmasın”.

Vasi FİLİOGLU sa tanıtırdı kendi son kiyadının – “Porezen, cümbüş, şaka hem nelärsa taa..”, ani adanmış avtorun 70 yaşına.

Prezentaşıyada pay aldılar gagauz yazıcıları, bibliotekacıları, muzeyciler, gagauz dili üüredicileri.

Kiyatların çıkması için parayı Gagauziya İspolkomu verdi.

Lingvistika komisiyası, kurulup, zor bir duruma düştü

Gagauziya Merkez Seçim Komisiyası (MSK) 2019-cu yılın Küçük ayın (fevral) 27-dä Gagauziya Başkanına kandidatların gagagauz dilini bilmesini kantarlamaya deyni kurudu bir Lingvistika komisiyası.

Lingvistika komisiyasına alındılar: Gagauziya Bilim-aaraştırma Merkezindän – bilim aaraştırmacısı Grigoriy Dimitrieviç RADOV (*Komisiya başı*); Gagauziya kultura hem turizma Upravleniyasından – baş zaametçi Irina İlyiniçna SARI (*Komisiya sekretarı*); Komrat Devlet Universitetindän – gagauz filologiya kafedrasının doktoru İvanna Dimitrievna BANKOVA; Komrat M.Çakir kolecindän – gagauz dilindä hem literatürasında üüredici Galina Dimitrievna SIRKELİ; Gagauziya üüredicilik Upravleniyasından – baş zaametçi hem metodist Anna İvanovna

STOLETNEYA, gagauz dilindä hem literatürasında üüredici Nadejda Panteleevna KOÇANCI, gagauz dilindä hem literatürasında üüredici Oksana Födrovna KONSTANTİNOVA.

Not. Esaba alarak Gagauziyada politikacıların arasında gagauz dilini bilmeyi, taa doorusu bilmemeyi, Lingvistika komisiyası zor bir duruma düştü! Zavalılar läazim olacek gagauz dilini bilmeyen yada gagauzça çatra-patra lafedän kandidatlara, sansin gagauzçayı bilärmişlär gibi, spravka versinnär.

Foto: Gagauziya MSKsinin

Eski laflıklara – eni ömür

Baba Marta ayın 14-da Gagauziya Bilim Merkezindä oldu prezentaşıya «Гагаузские словаřи XIX – нач. XX вв» kiyadına.

Nică bildirer Gagauziya Bilim Merkezin geçici direktoru Irina KONSTANTİNOVA “bu kiyatta toplu büünkü gündä bilinän ilk gagauz dilin laflıkları, ani tiparlandılar XIX-cu üzÿilda hem XX-ci üzÿilin başında: «Книга за науение трех языков славяно болгарский и греческий и карамалицкoy» (kiriliçtada) [1841-ci yılda Solun kasabasında (Urumiya, Soloniki kasabası) tiparladı arhimandrit Teodosiy Sinaitskiy], Valentin MOŠKOVun hazırladı «Словарь языка бес-сарабских гагаузов» (tiparlandı 1904-cü, yılda Sankt-Peterbergta) hem “Gagauz (TÜRK) – romin (moldovan) laflı Basarabiyalı gagaузlar için”.

pirelerdän, kehlerdän hem başka bitlerdän kurtulmak için. Şindi sa şennenmäk için yapılr. Ateş atlarkan baarêrlar: “Silkinsin pirelär, silkinsin kehlelär – kalsın ateş!”

Prost olma pazarı avşamsı uşaklar yımırta hamnêrlar: süüs yımırta, kapçunu soyup, iplân baalêêrlar yukarı, ölä, ani uşaklar dizçä çöktüpün yımırta olsun onnarın aazlarının uurunda. Sora yımırta sallêêrlar da uşaklar el-siz läazim onu dalasınna.

Yalan diilsa, saatlar bitki kerä diiştiriler

Baba Marta ayın 30-31 gecesindä Moldova, saatları bir saat ileri çevirerák, geçecek yaz vakıdına. Bu iş var nică bitki kerä yapılsın, çünkü Evropa Parlamentin deputatlari 410 oydan (192 – karşı, 51 – ikiliktä) aldılar karar, ani Evropa Birliinä girän devletlerdä saatları yaz hem kış vakıdına geçmektän vazgeçmää. Moldova da, Evropanın peşindä giderák, hep bölâ bir karar alacek.

Hayvannar artık tepemizä paklanêr

Nekadar da barasak ekoliya için – işidän yok. Zerä yalancıktan, yok-sulluktan hem çıkışsızlıktan insannar kendi içlerinä, kendi kaplarına kapanıdalar da, birini işitmedää, kendi bildiklerini yapêrlar.

Bu patredi yaptım bir gözäl hem pak ilkyaz sabaası Baba Marta ayın 5-dä Ütülü küyündän Ütülü küyü stanjiyasına dooru gidän yol kenarında.

Primariya tarafından tertiplenän hem düzeldilän erä bir hayvan, başka laf akıma gelmeer, aktarmış bu boklukları – taa doorusu gelmiş da paklanış. Bölâ hayvannara deerlär “daada

tutulma”. Aramızda daada tutulmalar acaba çok mu var?

Eveldän bölelerini, horospuları gibi, küülerdän kirlara kirlardılar. Şindi sa hepsi susêr da, yutkunup, yapêr kendisini, ani bişeycik görmemişlär, bişeycik işitmemişlär. Hep bölâ ileri da gidärsä, bu hayvannar tepemizä da paklanacaklar... artık paklanêrlar da.

Todur ZANET

“Novruz bayramı” bakıldı

Baba Marta ayın 20-21 günnerindä Türk dünnäsi kutlêer en evelki türk yortusunu – “Novruz bayramı”ni. Moldovada azerbaycannilar Kongresin zaametinnän bu yortu Moldovada da kutlanıldı.

“Novruz bayramı”ni kutlama sırasında pay aldilar Moldovada azerbaycannilar Kongresin azaları, Azerbaycan Büyükelçisi Gudsi Dursun oglu OSMANOV, Türkiye Kişinev Büyükelçisi Gürol SÖKMENSÜER, Moldovanın kultura, aydınlatmak hem araştırma ministrusu Monika BABUK, Moldovanın etnikalarası Bürosunun başı Oleg BABENKO, yabancı devletlerin diplomatları, politika, kultura, bilim hem incázanaat insanları.

Kutlama sırası başladı yortunun simvolunu “Sêmêni” (eşerän booday) cumne insanın öününe sürmek oyununnan.

Yortunun ofîşial açılışını yaptı Moldovada azerbaycan-

ınlar Kongresinin başı Vugar NOVRUZOV. Sora kutlama hem selemnemä sözlerinnän insannara daniştilar Monika BABUK, Gudsi Dursun oglu OSMA-NOV hem başkaları. “Novruz bayramı”na gelennerä şennik yaptılar Moldovanın opera türküler hem azerbaycan oyun ansamblisi.

Not. 2009-cu yılda “Novruz” ÜNESKO tarafından insanın kultura varlun listesinä alındı.

“Novruz” gündündä ateş yakılär, türlü tatlılıklar (şekerbera, badambura, pahleva, gogal) hazırlanır, kurulär “hança” (tabla üstündä erleştirilmiş tatlılar), büyüdüler “sêmêni” (booday tenelerindän), boyanır yumrta h.t.b.

Gagauziyadan bu festivalda pay aldı Semen POMETKONUN adına “Düz Ava” türkü hem oyun halk ansamblisi hem Çadır kasabasının Uşak yaratmak Merkezin “Bucak gergefi” adlı Modalar Teatrusunun öndercisi Lidiya İvanovna TODİEVA, angısı getirdi bu festivalde kendi tarafindan hazırladı gagauz milli rubaların kolektiyasını hem suvenirlari.

Halklararası “Göçedennerin Evreni” etnofestivalinä gagauzlar da katıldı

Baba Marta ayın 9-19 günneri arasında Saudiya Arabistanı devletin Îr-Riyad baş kasabasında, Padişah Abdulaziz adına Devâ festivali (King Abdulaziz Camel Festival) çerçevesindä, geçti Halklararası “Göçedennerin Evreni” etnofestivali.

“Düz Ava” ansamblisi şenada çaldı gagauz tükülerini hem gagauz melodiyalarını. Lidiya İvanovna TODİEVA-nın hazırladı gagauz milli rubalarını sa podiumda gösterdi Ukraynadan artistkalar.

Projeti ABDDan inceledilär

Baba Marta ayın 21-dä Kongaz Todur ZANET teoretik lişeyinä, tanıma programasının hem “GAGAUZLUK” Cümne Birlili yaptı “Gagauzların kayip olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” Projetin azalrının lafetmää deyni geldilär Amerika Birleşik Devletlerindän (ABD) musaafirlär.

Jean-Camille Kollmorgen önderciliindä ABD musaafirlerini hem akademik Todur ZANETi lişeyin eşiklerindä tuzekmeklän karşıladılar üyrençilär, lişeyin direktori Mariya Dimitrevna ÇEBANOVA yardımcılarından. Nedän sora Kongaz küyüün “Altın çoşmä” usak ansamblisinin artistleri oynadilar gagauz hem moldovan oyunnarını.

Mariya Dimitrevna ÇEBANOVA annattı musaafirlerä lişey için hem buyur etti tanışınnar bibliotekaylan,

neredä bibliotekacı Mariya İvanovna KOLEVA hem gagauz dilindä hem literaturasında üyredici Mariya İlyiniçna DUŞKOVA hazırlamıştılar sergile ri, ani Projeti hem Todur ZANETin yaratmaklarını annadırdılar.

duvannarın hem av köpeklerin (taygan) avcılıkta beceriklii.

Festivalde katılan devletlerä verildi yurtalar, neredä onnar kurdular kendi milli sergilerini, erlestirildi suvenirlari, el işlerini, milli rubalarını h. t. b.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com